група – уміння усвідомлювати перспективи свого професійного розвитку, визначати особливості свого індивідуального стилю.

Восьма група об'єднує уміння визначати характеристики знань студентів на початку та в кінці навчального семестру, стимулювати готовність до самонавчання та безперервної освіти. Дев'ята група умінь – за поведінкою студентів визначати рівень їх вихованості та світогляд; бачити особистість студента в цілому, створювати умови для корекції вад характеру, світогляду, розвитку особистості.

Усвідомлення викладачем власних здібностей, шляхів їх формування, вимог до педагогічних знань і умінь, до якостей особистості є запорукою його професійного цілеспрямованого становлення та підвищення педагогічної майстерності.

КОМПЕТЕНТНІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Н. С. Сухачова, *к. філол. н., доцент кафедри української, іноземних мов та перекладу*
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

На сучасному етапі розвитку суспільства першочерговою умовою професійної підготовки висококваліфікованих фахівців є не лише володіння знаннями, а уміння швидко й ефективно застосовувати їх у реальному житті, здатність до постійного саморозвитку та самоосвіти. Нові вимоги до професійної підготовки конкурентоспроможних перекладачів, зумовлюють необхідність орієнтації сучасної професійної освіти на ключові компетенції, які забезпечать формування професійного універсалізму. У «Концепції розвитку професійної освіти і навчання в Україні (2010–2020 рр.)» зазначено, що сучасному суспільству потрібні освічені, моральні, заповзятливі люди, здатні самостійно приймати рішення, бути мобільними, динамічними, конструктивними фахівцями, мати розвинене почуття відповідальності за долю своєї країни [2]. Стрімкий розвиток міжнародних відносин, вихід України на Європейський ринок, глобалізація суспільно-політичних й соціально-економічних відносин, професійна мобільність населення актуалізують соціальне замовлення на підготовку фахівців, які б полегшували процеси обміну інформацією між представниками різних культур та задоволь-

няли потреби споживачів перекладацьких послуг. Зростаючий попит на послуги висококваліфікованих перекладачів зумовили пошук і розроблення якісно нових підходів до їх професійної підготовки відповідно до світових стандартів. Одним із таких підходів є компетентнісний підхід, в рамках якого результатом освіти є не лише отримані знання й навички, але й розвиток здібностей творчого мислення, здатність до саморозвитку та самовдосконалення, можливість орієнтуватися в сучасному інформаційному просторі.

Аналіз наукових розвідок свідчить про відсутність чіткої та однозначної думки щодо структурних компонентів компетентнісної моделі професійної підготовки перекладачів. Науковці пропонують різні моделі й види компетенцій кваліфікованого перекладача.

Професійна компетентність перекладача має включати такі компоненти: мовна компетенція; комунікативна компетенція; перекладацька компетенція (навички білінгвізму й перекладу); технічна компетенція (уміння кодувати й декодувати інформацію); особистісні характеристики (розвиток пам'яті). Перші три компоненти є необхідними для всіх видів перекладу, а два останні є характерними для усного послідовного перекладу [3].

Лінгвістична компетенція як основа професійної компетентності перекладача є однією з першочергових. Саме ця компетенція, яку ще називають комунікативною та культурною, має на меті забезпечити ефективну комунікацію між представниками двох культур. Тому перекладач повинен володіти високим рівнем білінгвізму, розуміти менталітет кожної окремої культури, зберігаючи при цьому свою національну ідентичність.

І. С. Алексєєва виділяє такі основні вимоги до професійного перекладача: 1) володіння професійно поставленим голосом та способами відновлення голосу; 2) наявність чистої дикції та відсутність дефектів мови; 3) володіння технічними прийомами перекладу, до яких відносяться: мнемотехніка (прийоми запам'ятовування); навик перемикання на різні типи кодування; навик мовної компресії та декомпресії; навик застосування комплексних видів трансформацій описового перекладу, генералізації, антонімічного перекладу, компенсації; 4) володіння іноземною мовою на рівні, близькому до білінгвізму, а також знаннями культури народу, мовою якого здійснюється переклад; 5) знання основних мовних жанрів та основних типів тексту

вихідної та цільової мов; 6) постійне поповнення активного словникового запасу обох мов; 7) вміння користуватися словниками та іншими інформаційними джерелами [1, с. 36–38].

Усі ці компетенції взаємопов'язані і є однаково важливими в процесі підготовки висококваліфікованого конкурентоспроможного фахівця, який володіє навичками усного, письмового перекладу, знайомий з новітніми інформаційними технологіями, з реаліями мовного, соціального й культурного просторів учасників комунікації, має високий рівень комунікативної культури, що дозволяє йому забезпечити ефективне міжкультурне спілкування іноземними мовами. Тому важливими напрямами розвитку системи професійної підготовки перекладачів в Україні має бути відповідність освітньо-професійних програм підготовки перекладачів вимогам сучасного ринку праці; вужча спеціалізація перекладацької освіти; вдосконалення методики формування перекладацької компетентності.

Список використаних джерел

1. Алексеева И. С. Введение в переводоведение : учеб. пособие / И. С. Алексеева. – Санкт-Петербург : Филологический факультет СПбГУ ; Москва : Академия, 2004. – С. 36–38.
2. Концепція розвитку професійної освіти і навчання в Україні (2010–2020 рр.) / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/main.php?query=education/prof-tech. – Назва з екрана.
3. Назаренко Н. Формування професійної компетентності майбутніх прикордонників-перекладачів на заняттях з перекладу [Електронний ресурс] / Н. Назаренко. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Ukralm/2012_9/nazarenko.pdf]. – Назва з екрана.

ЛІДЕРСЬКІ КОМПЕТЕНЦІЇ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРОГРЕСУ

Л. В. Рудич, *к. е. н., доцент кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії*
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

На сучасному етапі розвитку суспільства, в умовах соціального прогресу, компетенції фахівців потребують трансформації. Зокрема необхідність в лідерських компетенціях, як механізмі